

Digitalizace pramenů k moderním dějinám Slezska

Mgr. David Váhala

Oddělení památkové péče a muzeologie, Ústav historických věd,
Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Slezská univerzita v Opavě

vahala@uhv.cz

Slezská univerzita v Opavě

Ústav historických věd

SGS/3,3/2010

Digitalizace pramenů k moderním dějinám Slezska

řešitel: Mgr. David Váhala

školitel: Doc. PhDr. Jiří Knapík, Ph.D.

spoluřešitelé: Mgr. Iveta Fürstová, Mgr. Radim Plaček

SGS/5/2011

Digitalizace pramenů k moderním dějinám Slezska II.

řešitel: Mgr. David Váhala

školitel: Doc. PhDr. Jiří Knapík, Ph.D.

spoluřešitel: Mgr. František Švábenický

Slezské zemské muzeum

- spadá pod MK ČR;
- nejstarší muzeum ČR (zal. 1814);
- třetí největší muzejní sbírka v ČR (cca 2,5 mil. sbírkových předmětů) - **20** podsbírek;
- vědecko-výzkumná instituce;
- **6** expozičních areálů + během roku cca **40** příležitostných výstav a dalších cca **35** kulturních programů a akcí...

Slezské zemské muzeum

Digitalizace jednotně a na úrovni celé instituce
až od roku **2010!**

Dotace: MK ČR – ISO/B

Koncepce a směrnice:

Váhala, David: **Koncepce digitalizace sbírky Slezského zemského muzea.**
Opava 2009, 5 s.

Váhala, David: **Směrnice pro provádění dokumentace sbírky Slezského zemského muzea v digitální podobě.** Opava 2009, 34 s.

Váhala, David: **Koncepce digitalizace sbírky Slezského zemského muzea.**
Opava 2011, 5 s.

Váhala, David: **Směrnice pro provádění dokumentace sbírky Slezského zemského muzea v digitální podobě.** Opava 2011, 15 s.

Slezské zemské muzeum

Podsbírka 24 – další – Sbírka Slezského ústavu

sbírkový materiál vzešlý z činnosti Slezského studijního ústavu a Slezského ústavu ČSAV v Opavě

**do roku 2010 minimální badatelské využití a žádné
prezentační využití!**

**výběr: zastoupeny všechny typy pramenného
materiálů**

(rukopisy, strojopisy, tiskopisy; fotografie, negativy;
magnetofonové a vinylové záznamy, 8 a 16 mm film
– pozitivy i negativy, 3D předměty, aj.)

Sbírka Slezského ústavu

cca **2 000** inv. č. – tj. cca **22 000** j.

přidružený materiál:

- **folkloristický archiv**
- **sociologický archiv**
- **spisovna SÚ ČSAV a SÚ SZM**

nové sběry – přímo v instituci (několik stovek j.)

I. Fáze projektu

vytvoření elektronického katalogu (ProMuzeum)
(obsahuje celou systematickou evidenci!)

slezsky_ustav - Obecné sbírky - Slezské zemské muzeum

Soubor Úpravy Zobrazit Výběr Záznamy Nástroje Nápvěda

Skupina: Slezský ústav	Podskupina: II.stupeň (AO)
Katastr:	Lokalita: Ostravsko
Inventární číslo: SÚ 189	Přírůstkové číslo: 10543
Číslo negativu:	Jiné číslo:
Č. konzerv. karty: nekonzervováno	Zapsáno do CES: ano
Způsob nabytí:	Datum nabytí: 19.7.1962
Určil: Anna Opravilová	Datum určení: 30.9.1996
Uložení: 309, arch. krab. č. 10	
Předmět: Fotokopie arch. mater.	
Popis: Fotokopie: materiály k dějinám tělovýchovy na Ostravsku v letech 1922/1938 - různá problematika, např. II. spartakiáda v roce 1928, vojenský výcvik v tělovýchovných jednotách, zájezd členů do SSSR v roce 1927, oběžník KSČ z roku 1928 aj. Původ: korespondence Slezské zemské vlády v Opavě, Policejnímu komisariátu v Moravské Ostravě aj. - uložení originálů nespecifikováno (dnes pravděpodobně ZAO).	
Titul:	
Autor:	Datování:
Materiál: foto	Provedení: 60.léta 20.stol.
Objekt:	
Rozměry: 9 x 14 cm	Počet kusů: 37
Nápisy:	Hmotnost:
Důvod odpisu: neodepsáno	Datum odpisu: neodepsáno
Revize: 2008; 2009;	
Stav: dobrý	
Publikace:	
Poznámka: "uložení originálních dopisů neuvedeno, podle rejstříků chybí 1 ks fotokopie (zapsáno 38 ks)" (AO)	
Zapsal: Mgr. David Váhala	Datum zápisu: 19.12.2009 13:53:08
Aktualizoval: Mgr. David Váhala	Datum aktualizace: 31.1.2010 20:24:52

189/2008 Všechny záznamy Řazení: Inventární číslo

Určil: Anna Opravilová Datum nabytí: 19.7.1962
Datum určení: 30.9.1996
Uložení: 309, arch. krab. č. 10
Předmět: Fotokopie
Popis: Fotokopie: materiály k dějinám tělovýchovy na Ostravsku v letech 1922/1938 - různá problematika, např. II. spartakiáda v roce 1928, vojenský výcvik v tělovýchovných jednotách, zájezd členů do SSSR v roce 1927, oběžník KSČ z roku 1928 aj.
Původ: korespondence Slezské zemské vlády v Opavě, Policejnímu komisariátu v Moravské Ostravě aj. - uložení originálů nespecifikováno (dnes pravděpodobně ZAO).
Titul:
Autor:
Materiál: foto
Objekt:
Rozměry: 9 x 14 cm
Uložení: 309, arch. krab. č. 10
Hmotnost:
Datum odpisu: neodepsáno

Výběr podle slova

Slovo pro výběr

Kde hledat

- Evidenční karty
- Rejstřík osob
- Rejstřík míst
- Rejstřík dat
- Rejstřík objektů
- Rejstřík předmětů

O.K. - Vyber

Do košíku

Zavřít

Usnadňuje práci se
souborem a vyhledávání

II. fáze projektu

ověření metodiky převodu jednotlivých analogových předloh zastoupených v souboru a realizace digitalizace

k dnešnímu dni se podařilo digitalizovat:

- cca 10 000 scanů a fotografií**
- cca 60 filmových záznamů**
- cca 20 zvukových záznamů**

III. fáze projektu workshop

Ústav historických věd
Filozoficko-přírodovědecká fakulta
Slezská univerzita v Opavě

pořádá workshop

**DIGITALIZACE PRAMENŮ A SPRÁVA DAT
V PAMĚŤOVÝCH INSTITUCÍCH**

Opava 27. října 2011

Workshop

- mezinárodní účast
- studenti mgr. a doktorského studia z ČR a Polska a pracovníci paměťových institucí

workshop - program

A) teoretická část

- plánování, metodika a cíle digitalizace
- zpracování textu, obrazu, zvuku a filmu; zálohování, digitální prezentace

B) praktická část

- průzkum a identifikace materiálu; poškození
- snímání dvojrozměrných předloh
  - snímání pozitivů, diapozitivů, negativů, mikrofiší a mikrofilmů; snímání publikací
- snímání trojrozměrných předloh
  - RTG snímání; tvorba fotodokumentace – přirozené světlo, umělé osvětlení, zábleskové soustavy

Výstava

Slezský ústav

(proměna regionálního vědeckého pracoviště)

místo konání:

Statutární město Opava – Opavská kulturní organizace – Obecní dům

termín: prosinec 2011/leden 2012

Výstava bude reflektovat nejen dějiny SÚ, ale také řešený projekt.

publikační výstupy

recenzované časopisy:

Fürstová, Iveta – Plaček, Radim – Váhala, David: **Digitalizace pramenů k moderním dějinám Slezska (na příkladu podsbírky Slezský ústav)**. ČSZM-B, č. 2, 2010, s. 181-184.

Švábenický, František – Váhala, David: **„Nové přírůstky“ Slezského zemského muzea – tzv. Folkloristický archiv Slezského ústavu**. ČSZM-B, 2011, 9 s. (*t. č. v recenzním řízení*)

Sborníky:

Berger, Ivan – Váhala, David: **Digitalizace sbírek a Slezské zemské muzeum**. In: Z. Šullová (edd.) Digitalizácia múzejných zbierok (Vízie a východiská), Banská Štiavnica 2009, s. 61 – 63.

Váhala, David: **Digitalizace muzejní sbírky – teorie a praxe**. In: Muzea, památky a konzervace 2010 – Museums, Monuments and Conservation 2010, Opava 2010, s. 11-12.

Švábenický, František – Váhala, David: **Digitalizace pramenů k moderním dějinám Slezska**. In: Muzea, památky a konzervace 2011 – Museums, Monuments and Conservation 2011, Brno 2011, 4 s. + příl.

Švábenický, František – Váhala, David: **Příběh jedné pozůstalosti aneb ohlédnutí za osobností faráře Jana Vojtěcha Beny**. Sborník bruntálského muzea, 2011, v tisku, 9 s. + příl.

Vytváření digitální dokumentace

Priorita digitalizace:

VÝZNAM	OHROŽENÍ		
	A	B	C
1 (globální)	1	3	6
2 (národní)	2	5	9
3 (regionální)	4	8	11
4 (lokální)	7	10	12

Vyjádření priority digitalizace jako výsledku kombinace míry ohrožení a významnosti muzejního sbírkového předmětu. [předměty jsou řazeny od prioritních (1) po okrajové (12); předměty: A – existenčně ohrožené, B – narušované, C – stabilní]

Textová dokumentace

databázový program ProMuzeum –
modul Obecné sbírky

The screenshot displays the ProMuzeum database application. On the left is a navigation tree with categories like 'Archeologické lokality', 'Botanické lokality', and 'Obecné sbírky'. The main window shows a record for 'Divadelní sbírky' (Theatrical collection) with the following details:

Skupina:	Divadelní sbírky	Podskupina:	Divadelní texty
Katastr:		Lokalita:	Praha
Inventární číslo:	BI 1/1	Přírůstkové číslo:	406/76
Číslo negativu:		Jiné číslo:	BI 1/2-3
Č. konzerv. karty:		Zapsáno do CES:	30. 4. 2002
Způsob nabytí:	Koupě, dokl. č. 148, Malá Ela, Opava	Datum nabytí:	21. 12. 1976
Určil:	Migda Stanislav	Datum určení:	5. 6. 1978
Uložení:	Tyršova, regál A/I		
Předmět:	Divadelní hra (3 dějství)		
Popis:	Provozováno poprvé v Král. zemském českém divadle 3. 2. 1882. Redakce Divadelních listů. S ilustracemi Antonína Dvořáka, Františka Ferdinanda Šamberka, J. Seiferta (v roli J. K. Tyla), Jindřicha Mošny (v roli Erazima Voříška), Josefa Frankovského (v roli Floriana)		
Titul:	Josef Kajetán Tyl - Obraz z našeho života ve 3 odděleních		
Autor:	Šamberk František Ferdinand	Datování:	1882
Materiál:	Papír	Provedení:	Knihtiskárna J. Otty
Objekt:			
Rozměry:	24 x 16 cm	Počet kusů:	1
Nápisy:		Hmotnost:	
Důvod odpisu:		Datum odpisu:	
Revize:	1981, 1984, 1992, 1994,		

At the bottom, there is a navigation bar with '1/13627', 'Všechny záznamy', and 'Řazení: Inventární číslo'.

Zpracování obrazových souborů

Rastrové obrazy:

Bezkompresní formáty TIFF a RAW (RAW
→ TIFF)

48 bit, 300-6000 DPI

Evidenční a prezentační účely na webu:

Formát PNG

Zpracování zvukových souborů

- Bezkompresní formát WAV
- Evidenční a prezentační účely na webu: formáty MP3, WMA

Zpracování video souborů

- Bezkompresní formát AVI
- Evidenční a prezentační účely na webu: formát MPEG

Zálohování a kontrola digitální dokumentace

Muzeologické pracoviště:

- HDD
- server SZM

Ústav historických věd:

- externí HDD
- server ÚHV

Webová prezentace

www.ces.mkcr.cz

www.esbirky.cz

Sbírka Slezského zemského muzea

Vlastník:

Česká republika

Správce:

Slezské zemské muzeum, Tyršova 1. Opava 746 46

www:

<http://www.szmo.cz/>

Podsbírky

1. Archeologická 📷
2. Botanická
3. Další - Památník II. světové války Hrabyně 📷
4. Dendrologická 📷
5. Divadelní 📷
6. Entomologická
7. Etnografická 📷
8. Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média 📷
9. Geologická 📷
10. Historická 📷
11. Knihy
12. Muzeologická
13. Muzikologická 📷
14. Novodobé dějiny
15. Numizmatická 📷
16. Paleontologická 📷
17. Písemnosti a tisky 📷
18. Sbírka Slezského ústavu
19. Výtvarného umění 📷
20. Zoologická 📷

Katalogy sbírek podle:

^ zpět

řazení **Datace**

< předchozí 1

následující >

☰ instituce

- + národní muzeum
- + regionální muzeum v chrudimi
- + muzeum romské kultury
- + muzeum policie české republiky
- + slezské zemské muzeum
  - archeologická podsbírka
  - podsbírka písemnosti a tisky
  - dendrologická podsbírka
  - divadelní podsbírka
  - etnografická podsbírka
  - podsbírka fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média
  - geologická podsbírka
  - historická podsbírka
  - muzikologická podsbírka
  - numismatická podsbírka
  - paleontologická podsbírka
  - památník ii. světové války
  - podsbírka výtvarného umění
  - zoologická podsbírka
  - muzeologická podsbírka
  - **sbírka slezského ústavu**
  - podsbírka knihy
- + trampské muzeum
- + židovské muzeum v praze
- + regionální muzeum a galerie v jičíně
- + poštovní muzeum

PhDr. Viktor Ficek

Kladení věnců k památníku Petra

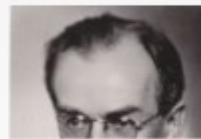
Čestného uznání Slezského ústavu v

Budova Slezského ústavu v Opavě v

"Fotografie výstavky "Publikace

Dr. Karel Černohorský

Arnošt Pustka

PhDr. Ladislav Pallas CSc.

Ladislav Hosák

Interiér budovy Slezského ústavu v

Program přednášek Spolku SČSP v

Fotografie - Památník Petra

Fotografie - Památník Petra

Fotografie - odhalení pomníku Františka

Fotografie - pracovníci

Fotografie - pohřeb Helyen Salichové

Fotografie - pracovníci

Fotografie - Prof. Ferdinand Pax na

Fotografie - JUDr. Miroslav Kocich,

Fotografie - Doc. PhDr. Jaroslav

Fotografie - Doc. PhDr. Jaromír

^ zpět

zobrazených záznamů 0

< předchozí 1

následující >

i Informace o sbírce

Katalogy sbírek podle:

- instituce
- typu sbírky
- materiálu
- místa původu
- datace

podrobné vyhledávání

o sbírkách

nové sbírky on-line

kontakt

Sdílet

ATHENA
Access to cultural heritage
networks across Europe

NÁRODNÍ MUZEUM

zpět < předchozí následující >

Popis

Interiér budovy Slezského ústavu v Opavě - studovna a knihovna

Název

Interiér budovy Slezského ústavu v Opavě

Jméno instituce

[Slezské zemské muzeum](#)

Jméno sbírky

[Sbírka Slezského ústavu](#)

Datum:

1958

Místo:

Opava

Formát:

11,5x17

Materiál:

fotopapír

Technika:

černobílá fotografie

Původ:

Slezské zemské muzeum v
Opavě-fotopracoviště, Arnošt
Pustka

Autor fotografie/média:

David Váhala

Držitel práv:

Slezské zemské muzeum

Identifikátor:

SÚ 260

příklady zpracovaných pramenů

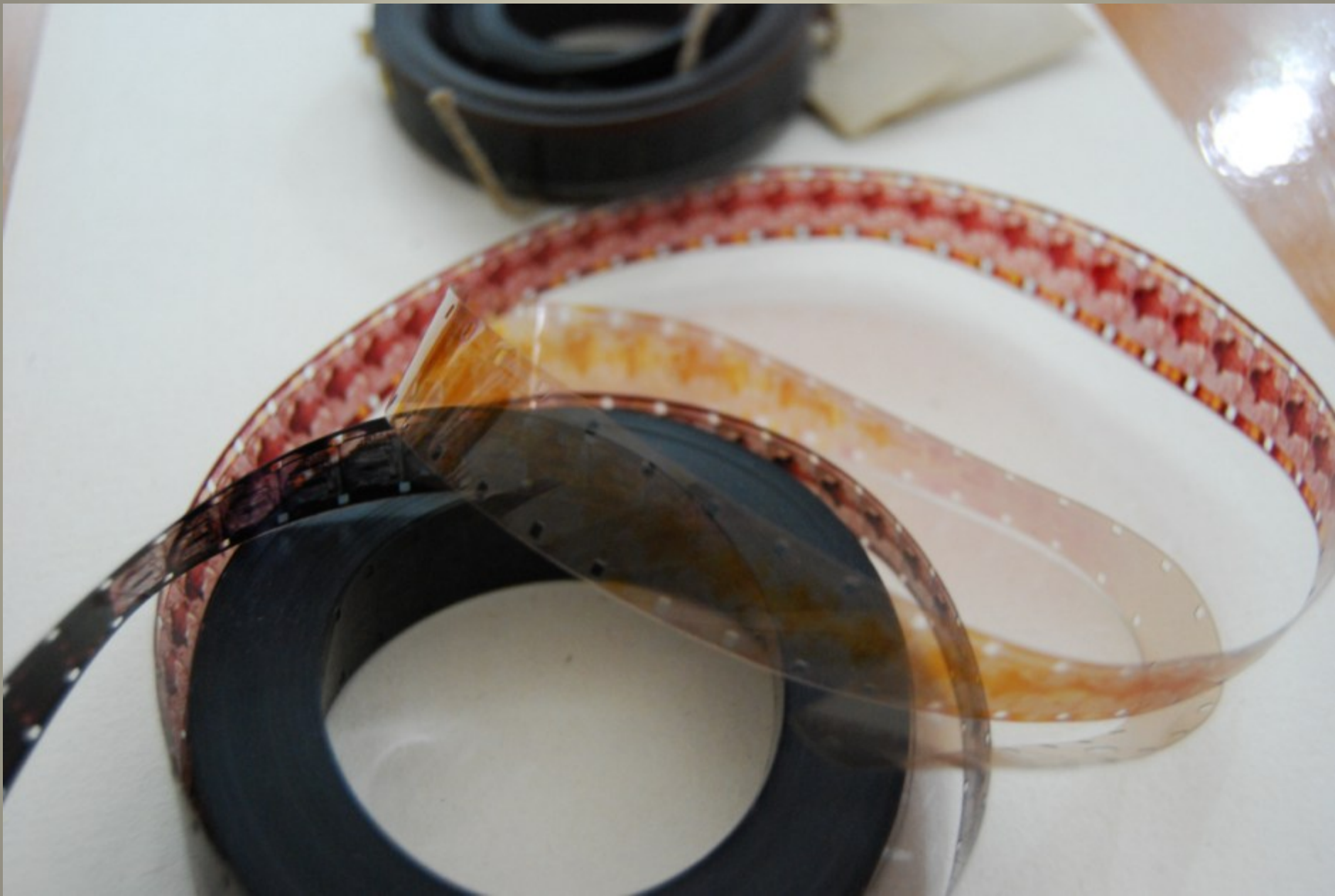
Handwritten notes on a piece of paper, possibly a list or inventory, with some illegible text.

Handwritten notes on a piece of paper, possibly a list or inventory, with some illegible text.

GILBY WIRE S.A.

STOPHET M

Cilaenus
Bica's
Cilaenus
Cilaenus

... jných národů není v tomto směru situace lepší. Jen Rusové věnovali vypravěčům už před první svět. válkou a zvláště po ní více pozornosti, ať už ve sbornících pohádek (Inčukov, Sokolovové a j.) nebo v samostatných monografiích (Azadovskij, Grinková, Nečajev, Akininová a j.). Viz též o tom Bolte - Polívka, KHM IV, s. 10 a Polívka, Slovanské pohádky I, Praha 1922, s. 8, 58 a j.

9) Takovým je na př. hofer Jan B. v Tilleho citovaných povídkách z Povědek z Kubínových žánrů z českého Podkrkonoší (I. sběratel, který valí v oblasti jen s rky lidu srovnává povídky Lepovy (VMO 1924, s. 86 - 122; VMO 1925-26, s. 7 - 4 VMO 1927-28, s. 32 - 54).

... vypravěča Kubínových žánrů z českého Podkrkonoší k prvním stické, kteří věno- tiku. Ze slezské ateriál (bohužel) Stavařovy Povídky Stavař a J. Tvrdoš; Praha 1916) a p

CO CHCE LID,
TO CHCI TEŽIJA

...ky vydání i zastavuje na číselníku jen knihovní služba

POMÁHÁME POLYTECHNICKÉMU VZDĚLÁNÍ

TEMATICKÉ SEZNAMY
KROUŽKŮ VÝCHOVY
TECHNICKÁ KNÍHA

MY ŘEDITEL A STUDIJNÍ SBOR
SLEZSKÉHO STUDIJNÍHO ÚSTAVU V OPAVĚ
VYSLOVUJEME

Dr. VOJTĚCHU MARTÍNKOVI

ČESTNÉ UZNÁNÍ

ZA ZÁSLUHY O VĚDECKÝ VÝZKUM SLEZSKÉ OBLASTI
V OBORU LITERÁRNÍ HISTORIE

V OPAVĚ DNE 11. DUBNA 1952

J. Sulejka

ČLEN STUDIJNÍHO SBORU

J. Štěrba
ŘEDITEL

VÁCLAV ZÁČEK
CYPRIAN LELEK
DROUČEK & BÉGA

STAVBA KNIHY
S 2587

ARNOST LAMPRECHT
STŘEDOOPAVSKÉ
NÁŘEČI

STAVBA KNIHY
S 4981

VISITACE MAITEZSKÝCH VELKOSTATKŮ
VE SLEZSKU ROKU 1536
Vydal Josef Kratoch

Státní studijní ústav
Opava 1936

STAVBA KNIHY
S 3685

Slezské
lidové písně
PRO KNIHOČNÝ ÚSTAV
ARNOST RYCHLÝ

Josef Šesták
Z minulosti slezských lesů

statní způs. výst. ul. Ing. Jana Žižky 1116

1936
Státní studijní ústav Opava

ZEMĚ
Radostná

STAVBA KNIHY
S 3157

Petr
Bezruč
Křivý
úsměv
Ještěrský

MINULOST KRAJE

J. VOCHALA
Rok 1848 ve Slezsku
a na severovýchodní Moravě

SLEZSKÝ STUDIJNÍ ÚSTAV

PETR BEZRUC
SLEZSKÉ
PÍSNĚ

Státní studijní ústav v Opavě

Václav Fíček - Jarm. Kovík
BIBLIOGRAFIE
PETRA BEZRUCĚ

1
MĚLO

1933
STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NÁSTAVOVNĚNÍ
PRAHA

MALO INVIDIAM QVAM MISERICORDIAM

Ex Bibliotheca Leop. Ioann. Scherfölmik.

High' reb. 1866

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

Odběratel: 026506 1611066 776 2 4706 711

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD
SLEZSKÝ ÚSTAV

Nádražní okruh č. 31
746 55 OPAVA

(Dostane dodavatel)

A

OBJEDNAVKA č. 12/79

Naše číslo u vás:

STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV
v OPAVĚ

Dodavatel Státní oblastní archiv Opava

Děle: 13. 11. 1979

Č. j.

465

Prilohy: 1

Objednáváme: ofotografování na mikrofilm

Rudé právo I. čtvrtl. r. 1948 - zapůjčit mikrofilm
xNová svoboda od 1. února do 7. března 1948

Lhůta pro dodání - provedení .....

Dne 13. února 1979

Peněžní ústav: Státní banka čs., pobočka	Opava
směr. číslo	číslo účtu 82-2001-5
Test	
Kap.	

podpis objednavatele
026506 1611066 776 2 4706 711
ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD
SLEZSKÝ ÚSTAV
Nádražní okruh č. 31
746-55 OPAVA
schvalující orgán

Upozornění: Na faktuře uveďte vždy číslo objednávky.

K. 9741

Z. BIBL.-WES. BIBLIOGR.

1976, v. 23, No 1; RFN

1

Zeitschrift für
Bibliothekswesen
und Bibliographie

2

1976/01/01

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

PAUL WERNER-SCHULZE & N.

11.395 - 1/22 66

Slezský ústav OPAVA

vysílací kopie + zpráva ne možná f. j. 28. 8. 66

ČESKOSLOVENSKÁ AKADEMIE VĚD
SLEZSKÝ ÚSTAV

NÁDRAŽNÍ OKRUH 31, 74655 OPAVA TELEFON 2604 ČSSR

12 260

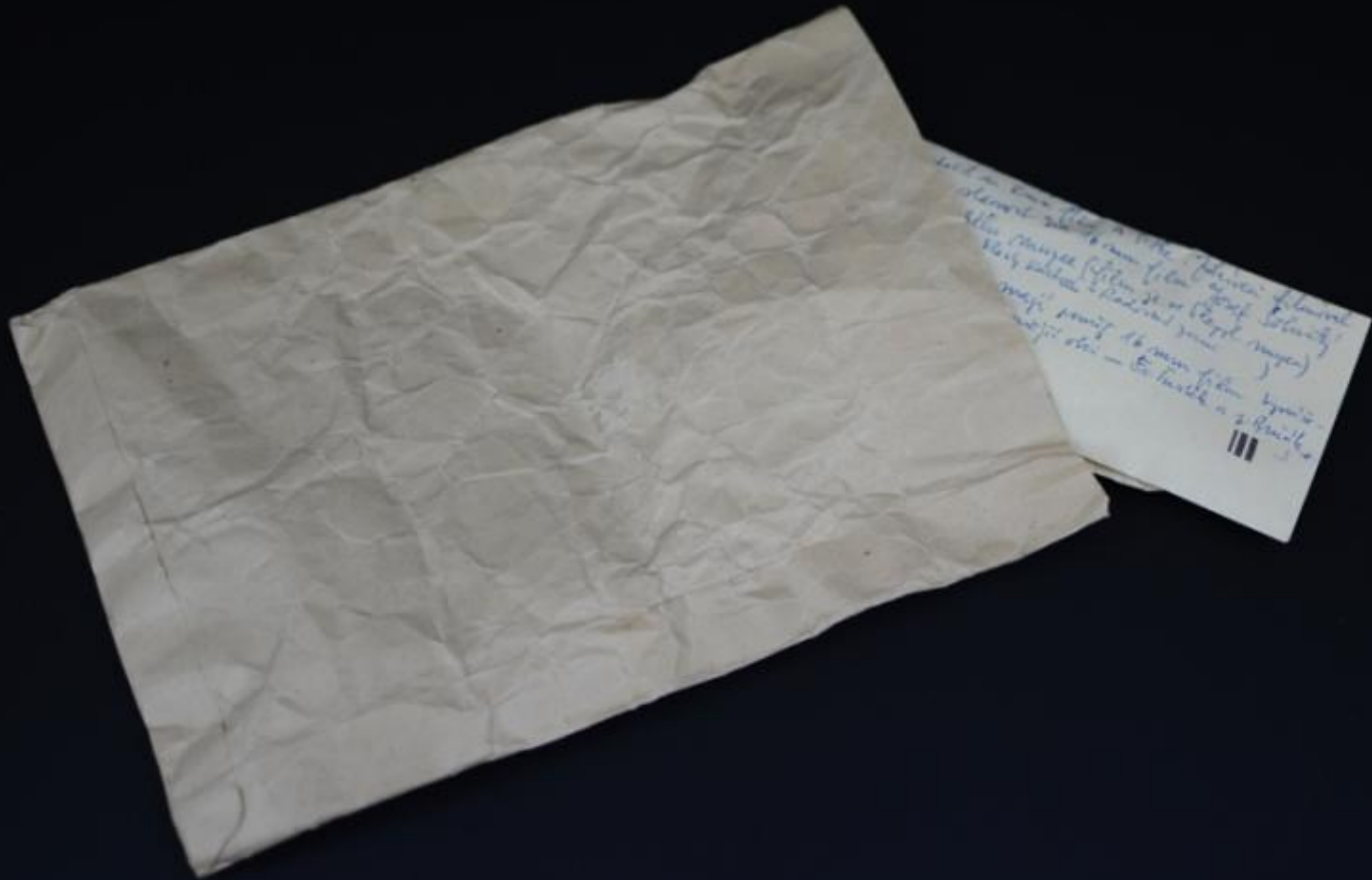
2/1-1/458

SÚ 798

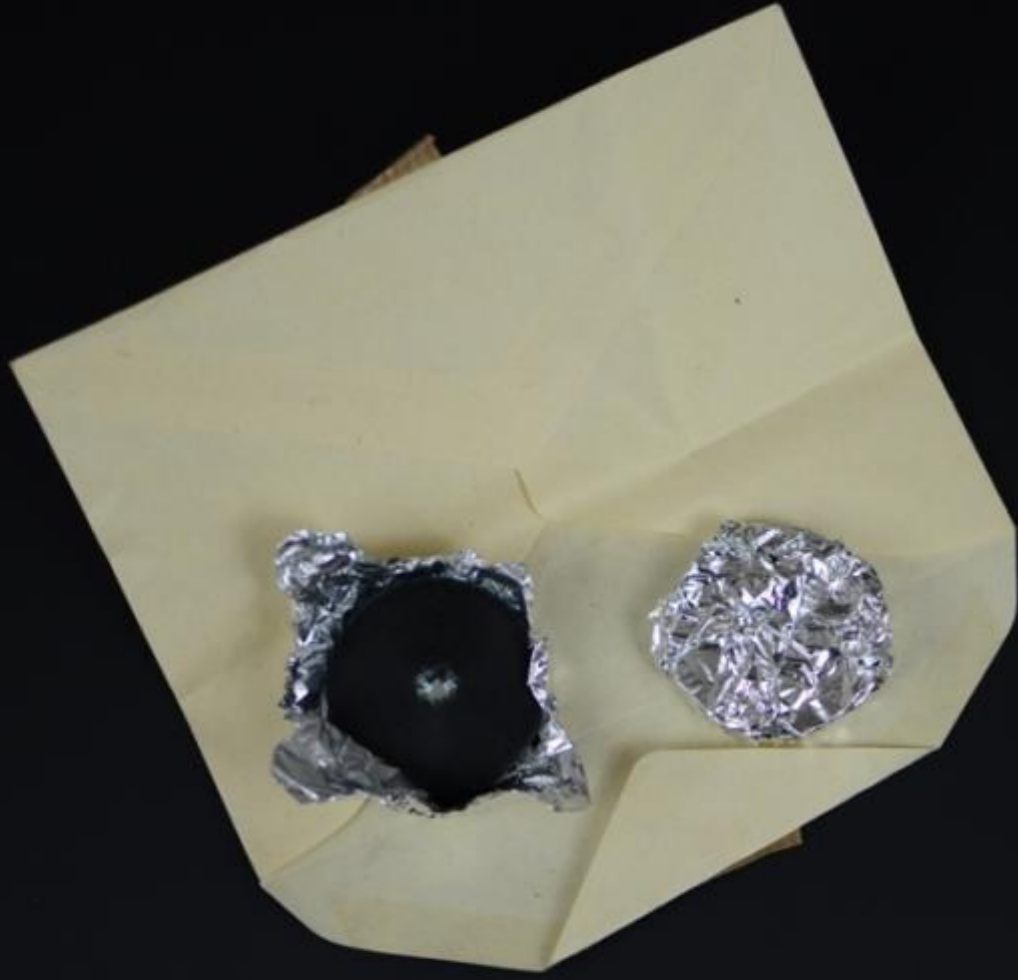
1917
Miller
1917

Miller
1917

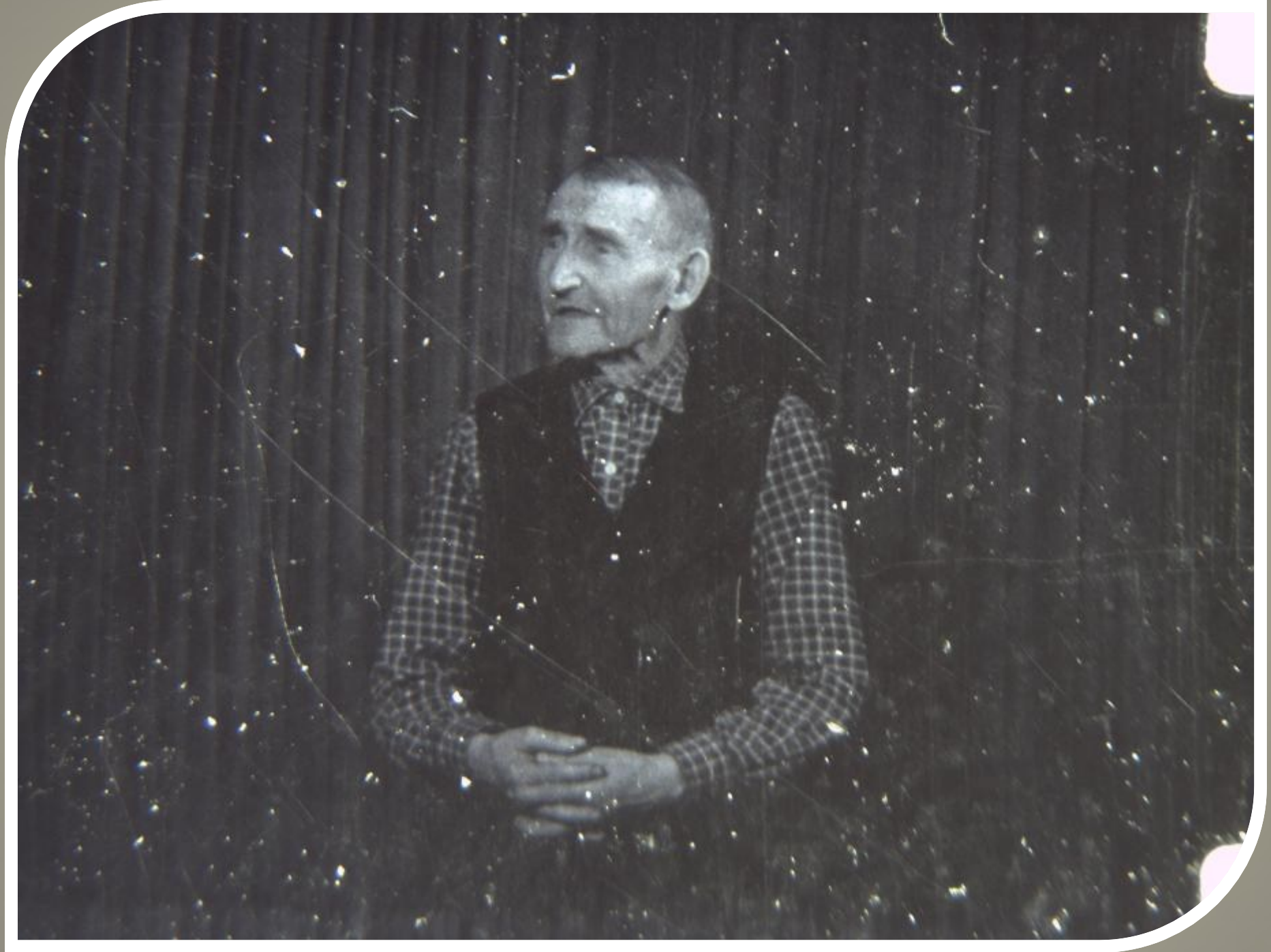
Handwritten text in Hindi, likely a note or address, including a postal code (PIN) at the bottom right.

Handwritten text in Hindi, likely a note or address, including a postal code (PIN) at the bottom right.

mikrosnímký

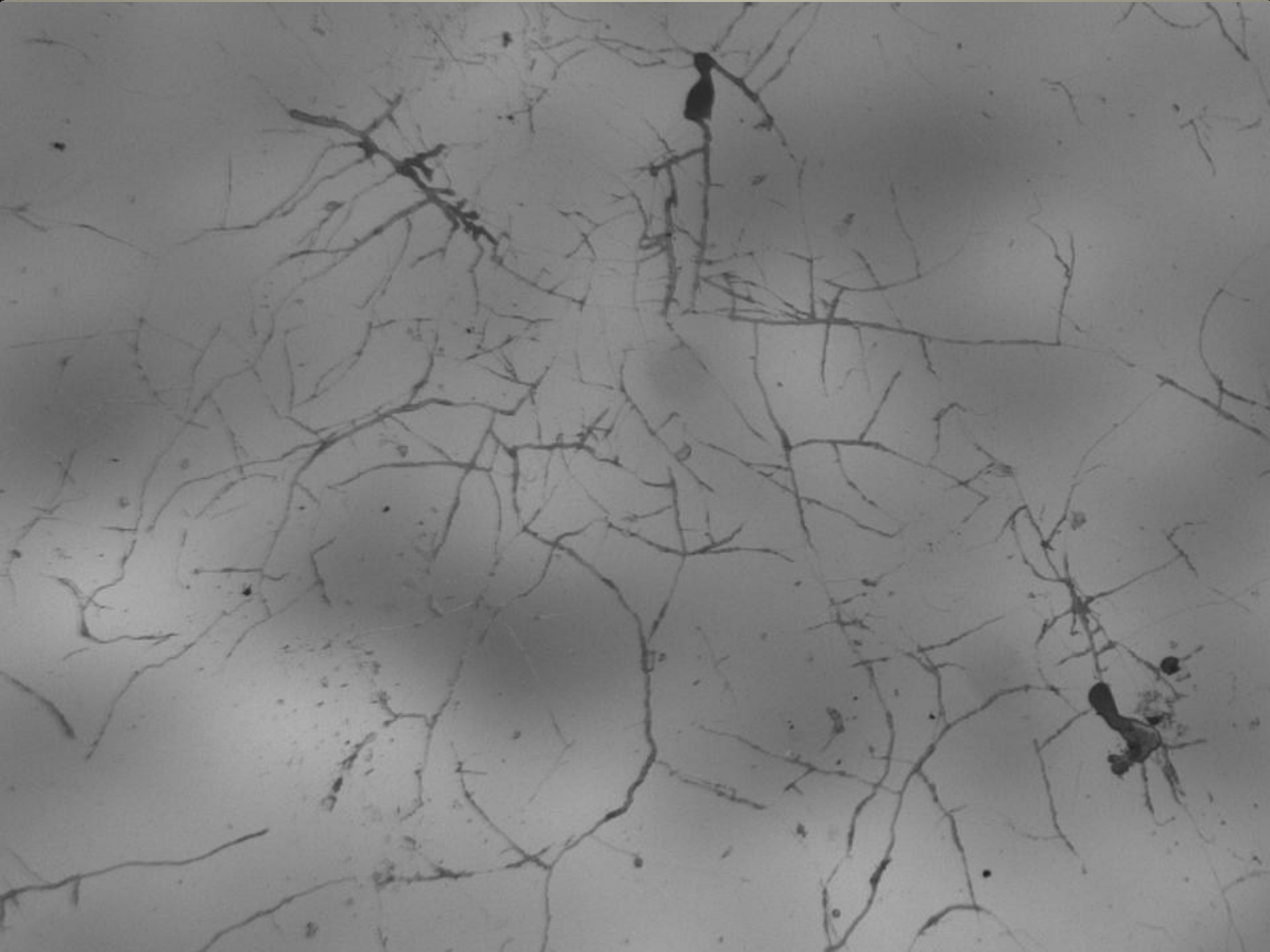

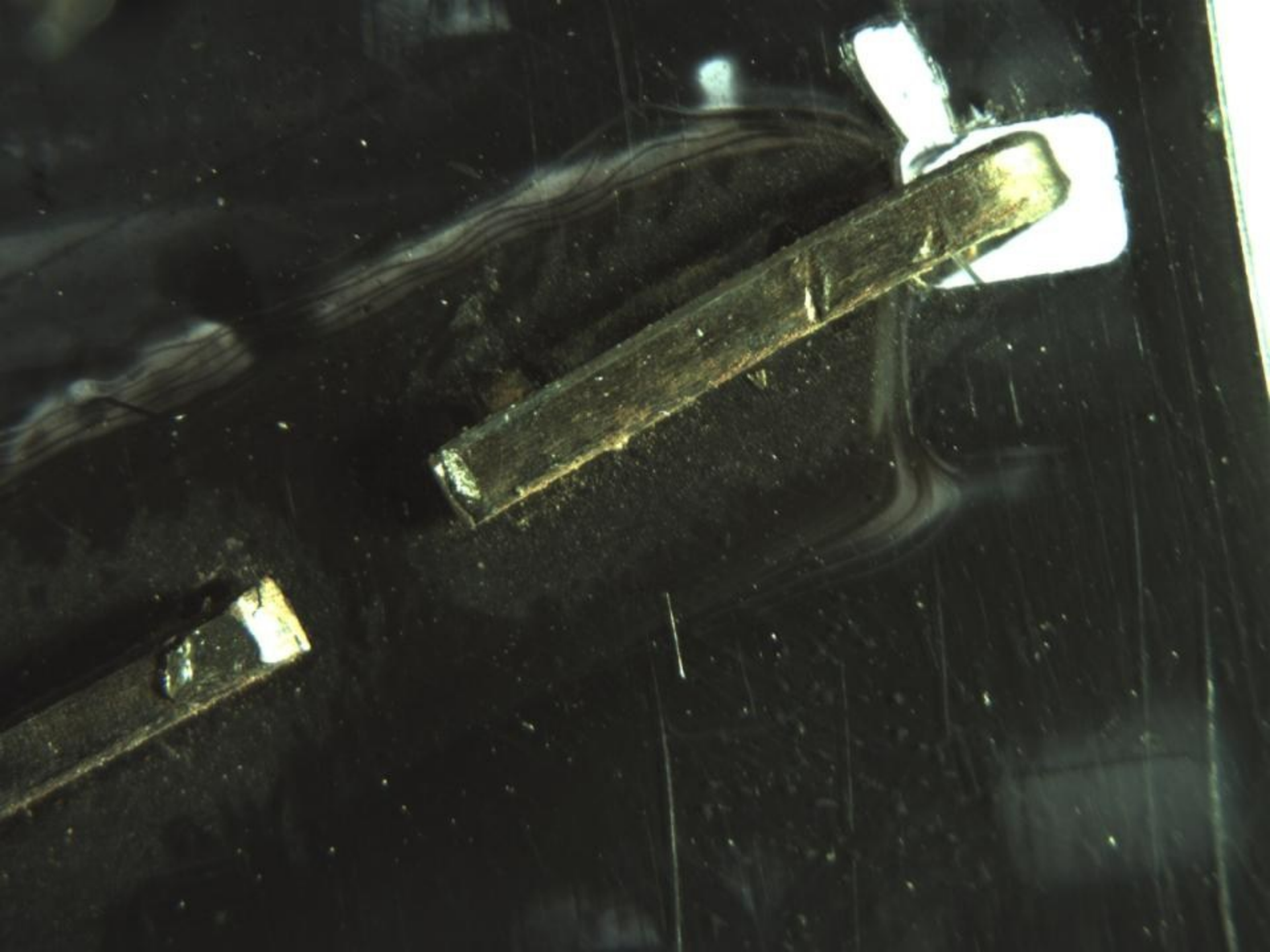

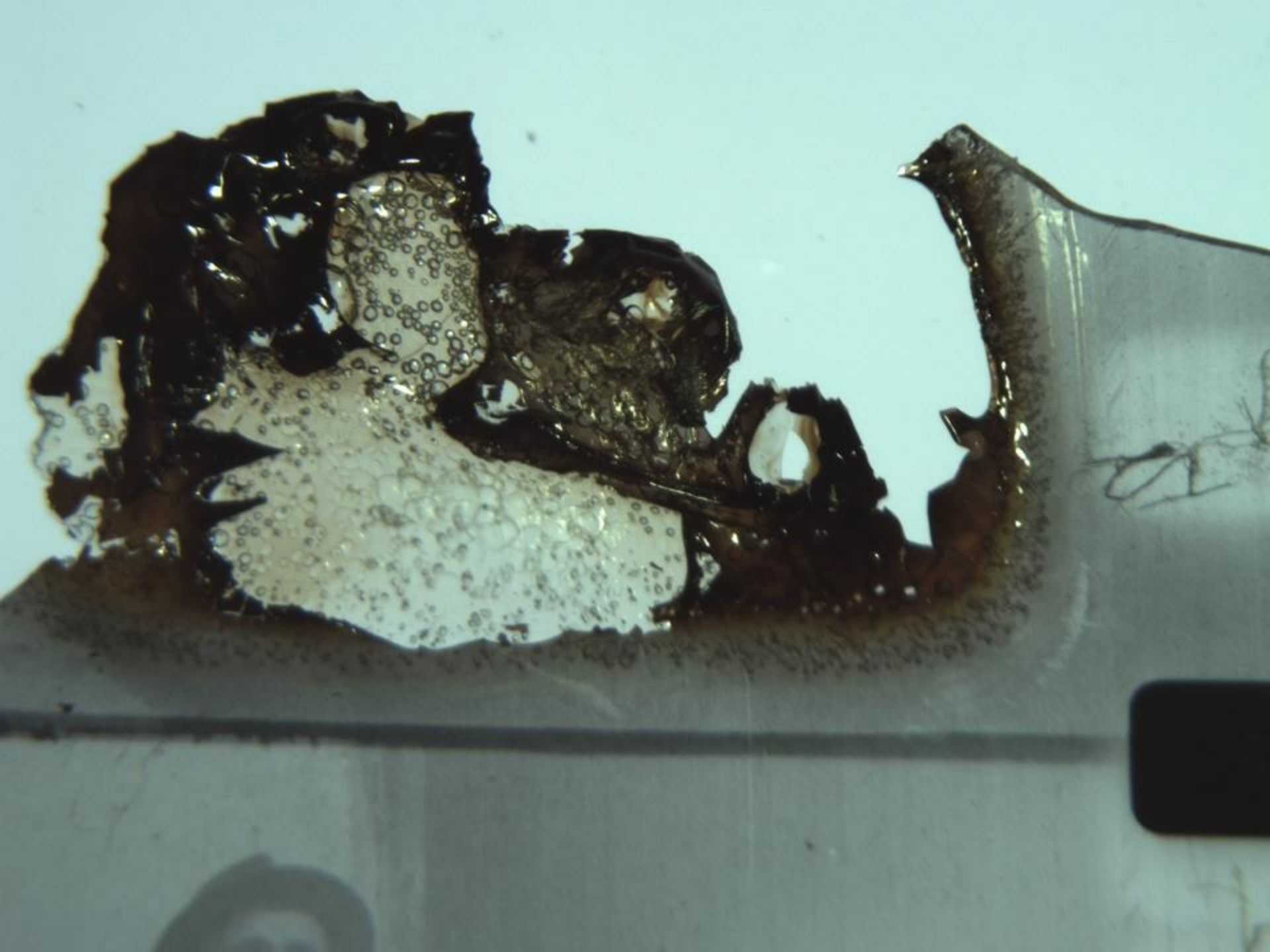

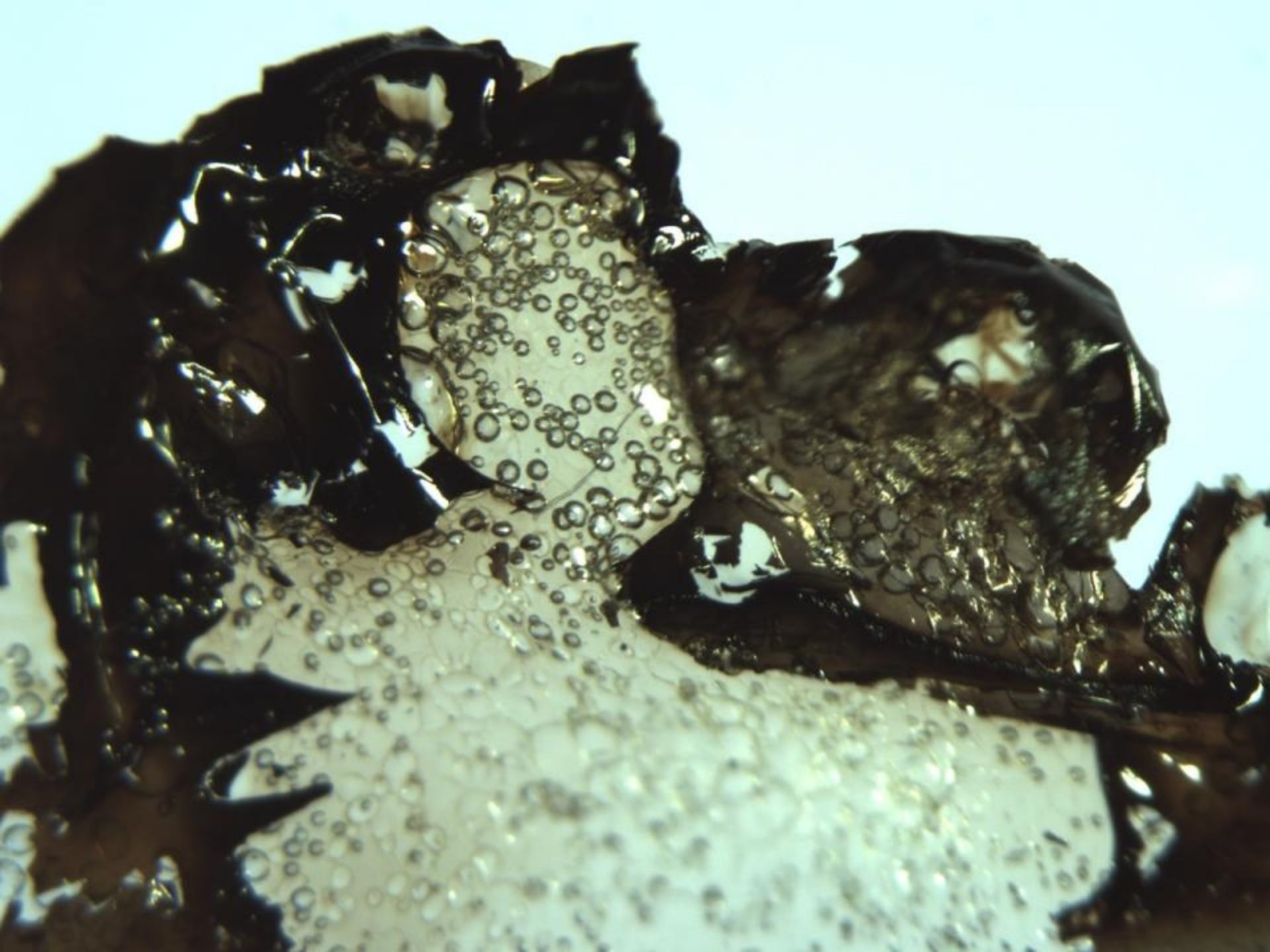

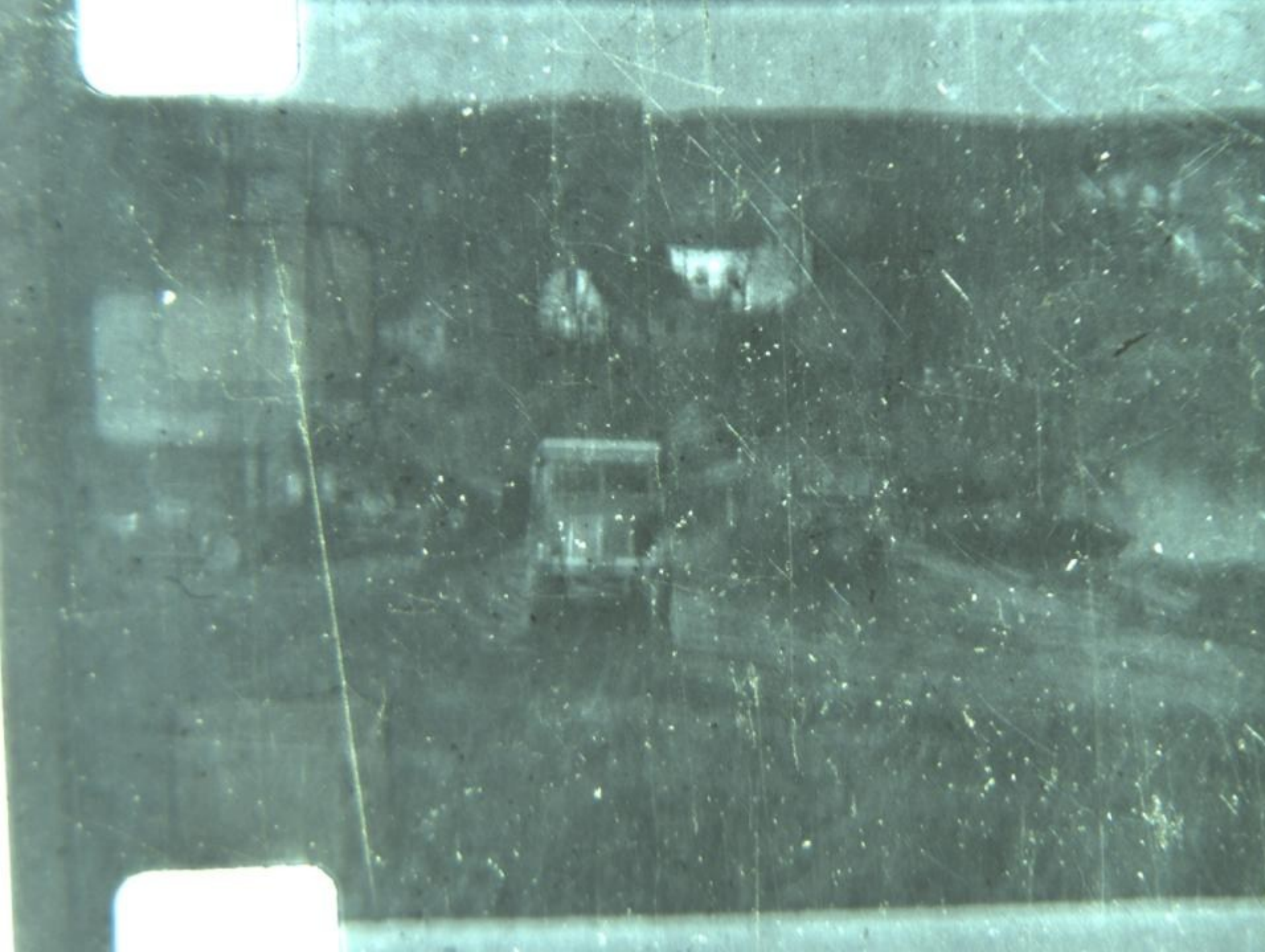

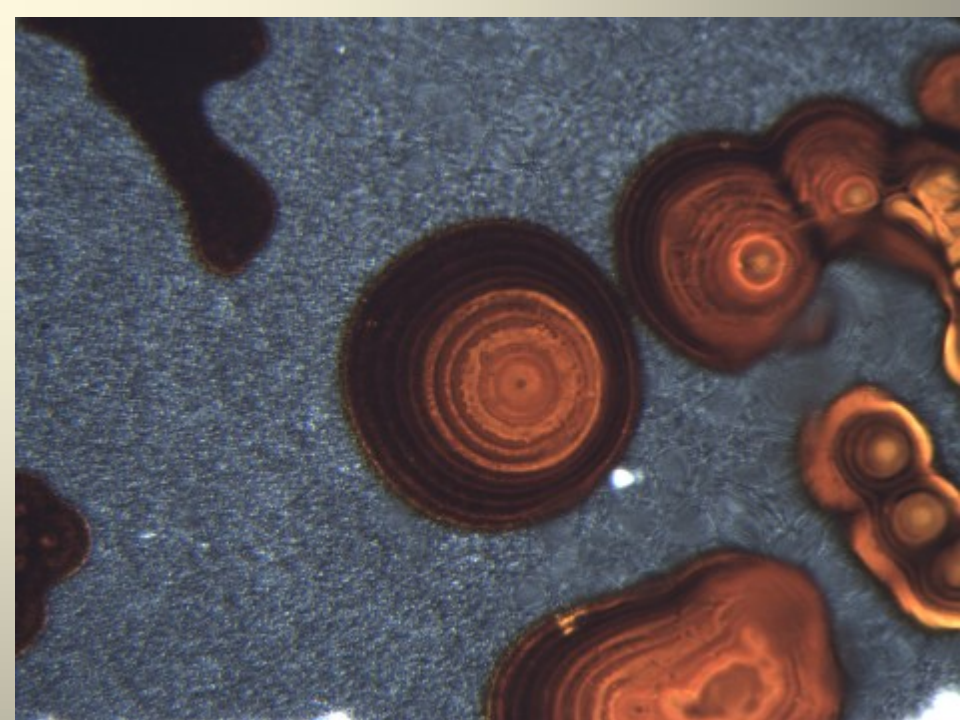
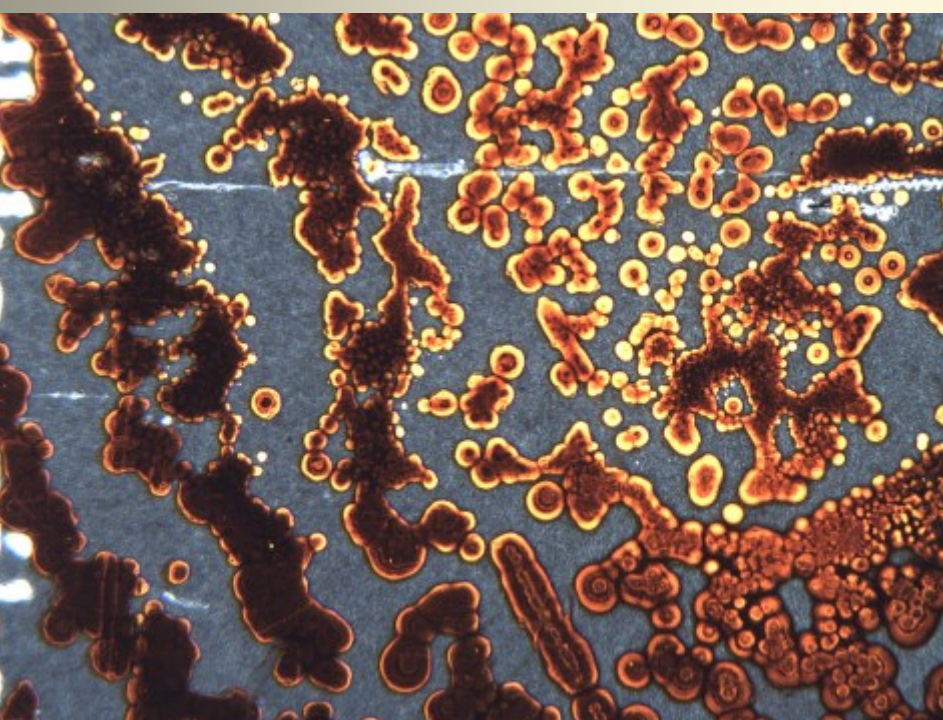
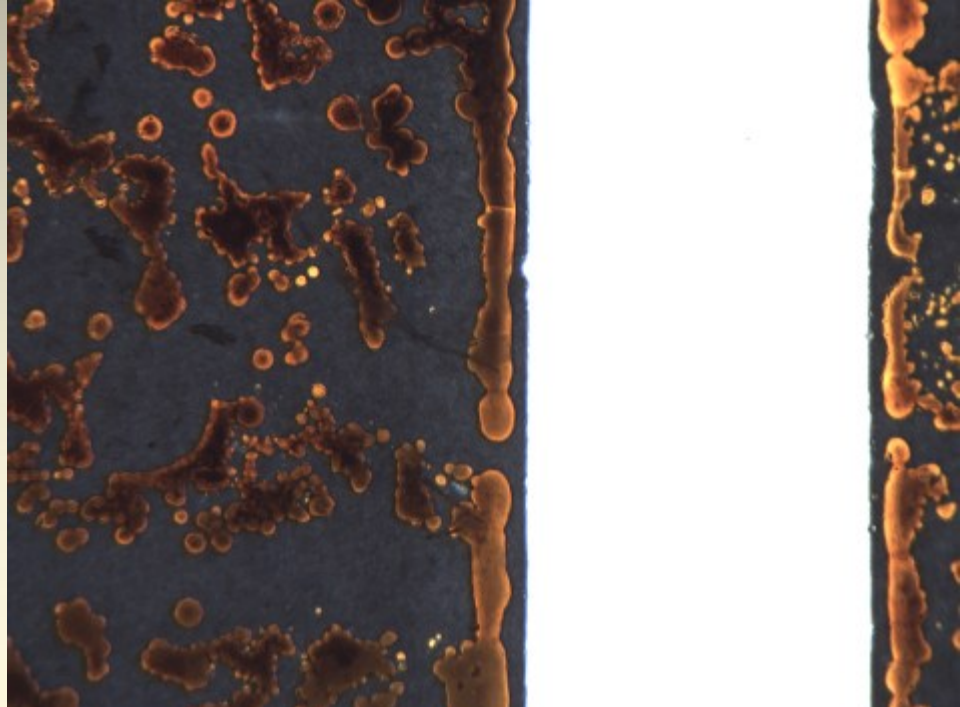
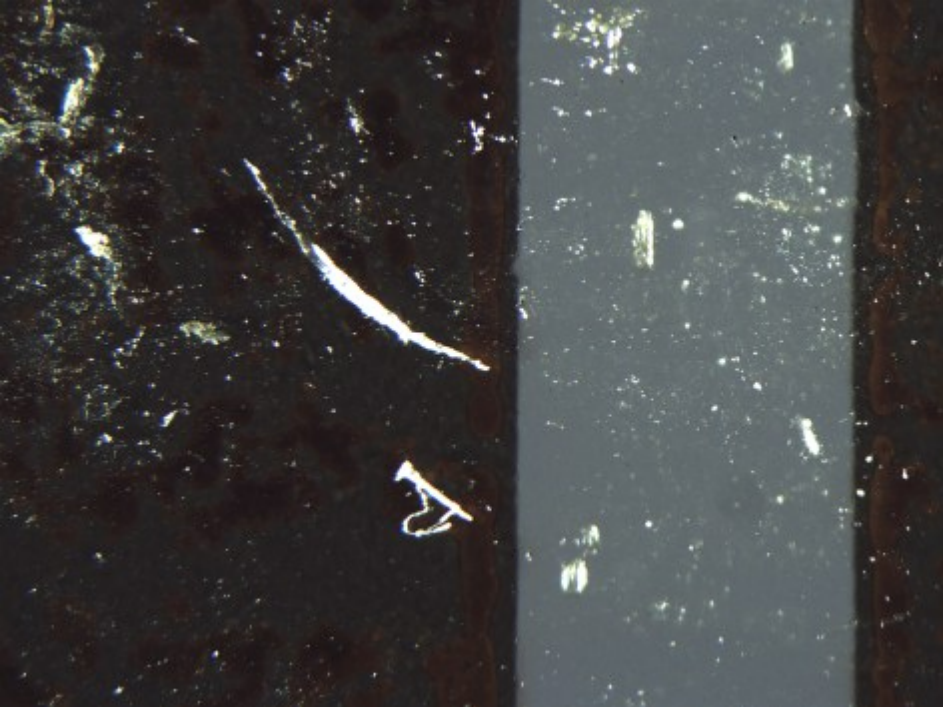
atistické komi
izina“ i země
s hlediska
echny, kdož
k ovšem vy
oce konečně, I
Opáčny si
ní je stěhová

atistické komi
izina“ i země
s hlediska
echny, kdož
k ovšem vy
oce konečně, I
Opáčny si
ní je stěhová

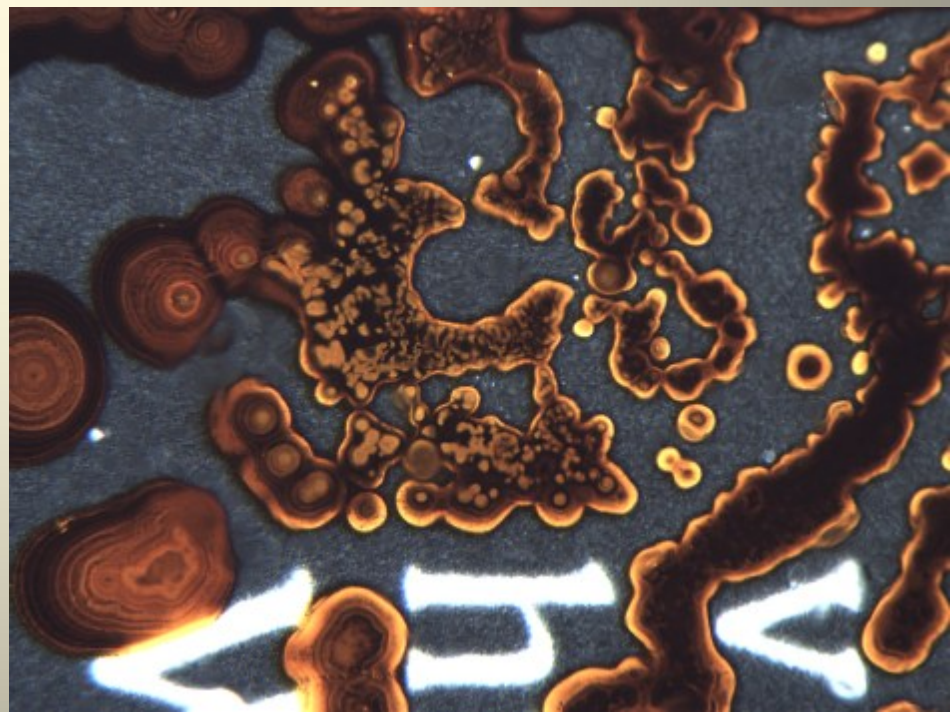
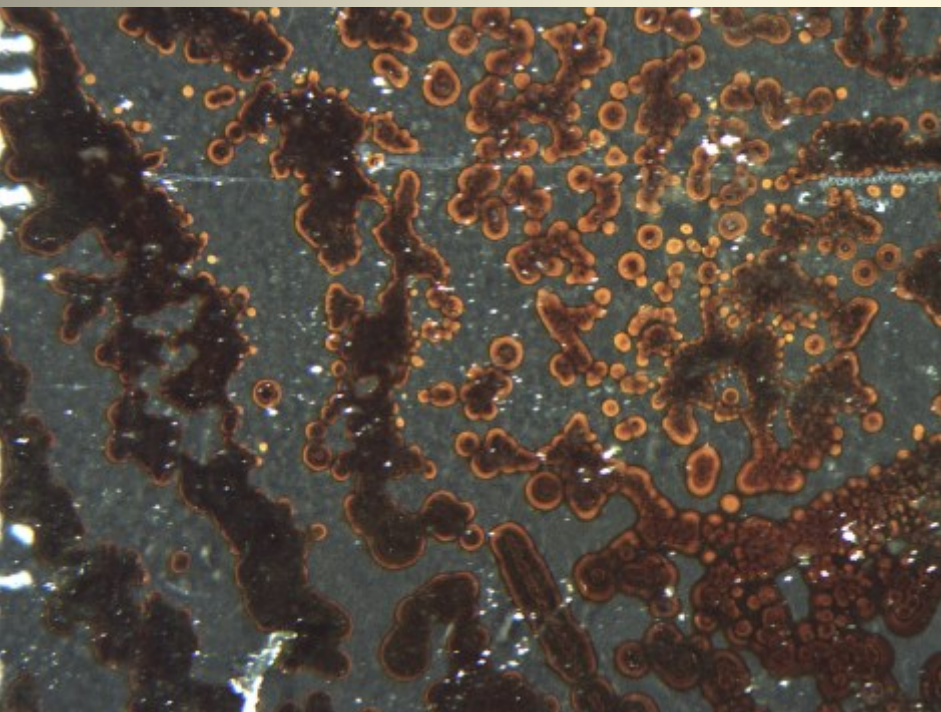
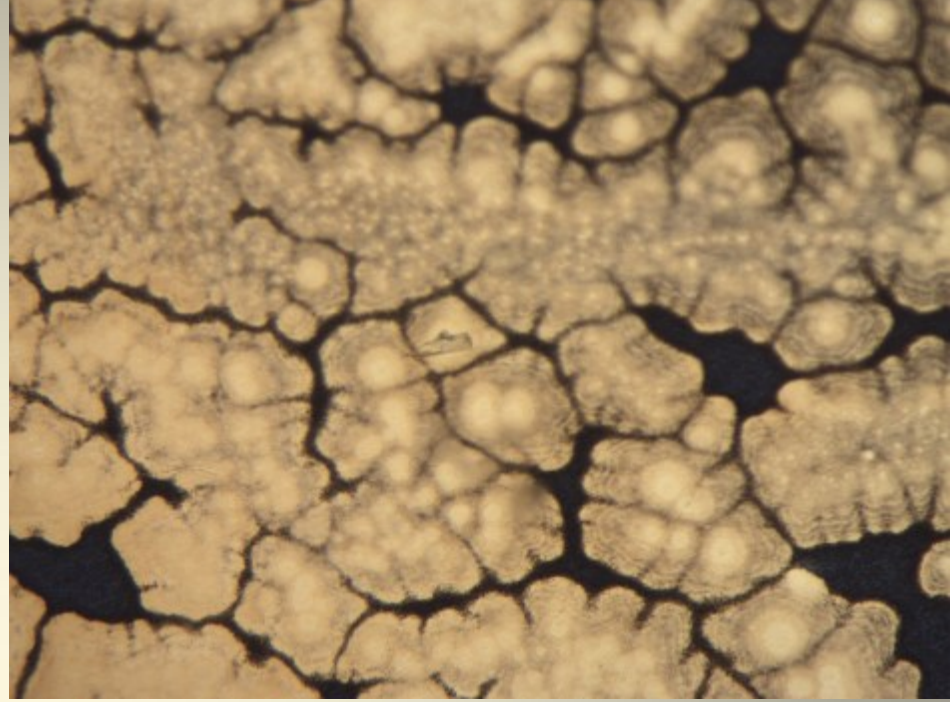
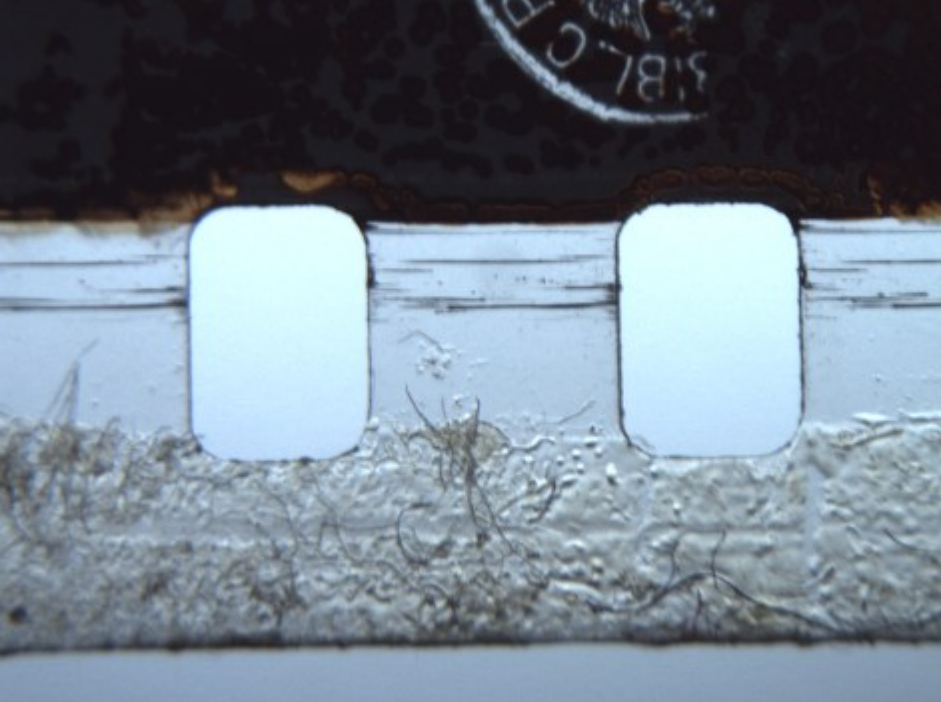
atistické komi
izina“ i země
s hlediska
echny, kdož
k ovšem vy
oce konečně, I
Opáčny si
ní je stěhová

atistické komi
izina“ i země
s hlediska
echny, kdož
k ovšem vy
oce konečně, I
Opáčny si
ní je stěhová

Děkuji za pozornost

vahala@uhv.cz

www.uhv.cz

www.fpf.slu.cz, www.slu.cz